

Boeken, thee & troost

Van Hika Harada verscheen eveneens
bij Ambo|Anthos *uitgevers*

Sparen voor geluk

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos *uitgevers* via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Hika Harada

Boeken, thee & troost

Vertaald uit het Japans
door Gertie Mulder

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 6245 1

© 2022 Hika Harada

All rights reserved

In arrangement with The English Agency (Japan) Ltd.
and New River Literary Ltd.

© 2024 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos *uitgevers*,
Amsterdam en Gertie Mulder

Oorspronkelijke titel 古本食堂/*Furuhon Shokudō*

Oorspronkelijke uitgever Kadokawa Haruki Corporation, Tokio

Omslagontwerp Margo Togni

Omslagillustratie © Tania Hernández/Stocksy/Adobe Stock (kat);

Dariia/Adobe Stock (boeken); Medvedka/Shutterstock (patroon)

Foto auteur © Takeshi Kita

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

EERSTE EPISODE

Bentō's – verrassend eenvoudig
door Katsuyo Kobayashi,
en driehonderd jaar oude sushi's

Toen ik de rolluiken met een ratelend geluid ophaalde, waai-
de er samen met wat dorre bladeren een vlaag winterse kou de
winkel in. Geschrokken deinsde ik terug. Vanaf morgen trek ik
een extra laagje aan, nam ik me voor, en ook meteen twee paar
sokken en nog een onderhemd.

Ik had de stoep voor de winkel aangeveegd met de bezem en
het blik die ik binnen had gevonden. Hoewel de tweedehands-
boekwinkel bijna een jaar dicht was geweest, was het trottoir
nog best schoon, alsof de burens aan weerskanten de boel een
beetje hadden bijgehouden.

Als blijk van dank had ik ook alvast de stoep geveegd voor
het koffietentje van hiernaast, dat nog niet open was. Schoon-
maken kan ik als de beste! Zo te zien zaten de goten van de be-
klinkerde straat vol met modder. Ik was even in de verleiding
om er water in te laten lopen en de modder naar de afvoerput te
schrobben, maar het was welletjes zo, voor die ochtend hield ik
het voor gezien. Ik wist ook niet of je hier zomaar water mocht
laten lopen over de openbare weg.

Ik liep de winkel in en trok een propvolle doos *bunkobons*
naar buiten. Er waren erbij die wat beduimd waren of geen
kaft meer hadden, maar die kleine paperbacks waren goed-

koop: drie boekjes voor tweehonderd yen. Ik hoefde de titels maar te lezen om weer te weten waar het verhaal over ging. Er was een Agatha Christie met ezelsoren, een Saiichi Maruya zonder kaft... allebei meesterwerken die je alles doen vergeten zodra je erin begint. Daar lagen ze dan, gemoedelijk naast elkaar in één doos. Ik weet niet waarom, maar het ging me aan het hart. Zulke prachtige boeken voor maar tweehonderd yen, zowat te geef! Ik troostte me met de gedachte dat meneer Maruya het vast niet erg zou hebben gevonden om mevrouw Christie als buurvrouw te hebben.

Het had weinig zin om er sentimenteel over te doen. Hoe dan ook, de prijs was door mijn broer bepaald, dus die zou vast wel kloppen. 'Drie voor 200 yen' stond er op het prijskaartje, in mijn broers handschrift. Even kreeg ik het te kwaad.

Ik zette het van me af, ging weer naar binnen, knipte het licht aan en maakte hier en daar nog wat schoon. Toen ik de oliekachel had aangestoken en de ruimte geleidelijk aan wat warmer werd, begon het eindelijk een beetje op een winkel te lijken.

Helemaal achterin heb je twee bureaus en een grote kantoor-kast die zijn opgesteld in een U-vorm, met in het midden de stoel voor de winkelier. De kassa staat op een van die bureaus, en een oude Sony-radio met een houten omkasting op de andere. Verder is er nog een klaptafel met dito stoelen, misschien om rustig met de klanten te kunnen praten bij een kopje thee. Daarachter ligt het privégedeelte, met een kleine opslagruimte van vierenhalve tatami, een toilet en een keukentje.

Ik ging zitten, in het midden van de U-vorm, achter de kassa.

Tja, en wat nu? Geen idee. Ik weet niets van tweedehands-boekwinkels.

Om negen uur opende ik de winkel, maar na een uur was er nog steeds niemand gekomen. Als ik niet oppaste zou ik zo in

slaap vallen. Mijn gedachten dwaalden af naar het moment vorige maand dat ik uit mijn geboortestad vertrok.

‘Nu gaat het dan echt gebeuren, je gaat naar Tokio,’ zei iemand. Ik stond al voor de handbagagecontrole en draaide me om. In de lobby van Obihiro Airport hadden allerlei mensen die me dierbaar waren zich verzameld.

‘Lieve allemaal, zo dramatisch is het niet,’ zei ik. ‘Ik ga alleen maar even kijken hoe het verder moet met de winkel van mijn broer. Wie weet ben ik al heel snel weer terug.’

‘Ja, dat zeggen ze allemaal. Maar terugkomen? Ho maar!’ zei Suzuko bits.

Suzuko is een hulp in de thuiszorg met wie ik vaak heb samengewerkt. Zij en haar man zijn een aantal jaar geleden van het hoofdeiland Honshū naar Obihiro op Hokkaidō verhuisd – iets wat in onze contreien maar zelden voorkomt – maar net toen ze op het punt stonden van een comfortabel pensioen te gaan genieten en de rest van hun dagen in Obihiro te slijten, overleed haar man. Ze klaagde voortdurend dat al haar plannen in het honderd waren gelopen. Ze kon niet meer terug naar waar ze vandaan kwam omdat ze hun oude huis hadden opgegeven en nu moest ze wel werken omdat de pensioenuitkering na de dood van haar man was verlaagd. Ze joeg iedereen om zich heen tegen zich in het harnas door te pas en te onpas te verkondigen dat dit soort werk echt niets was voor iemand zoals zij. Maar omdat ik telkens als het zo uitkwam toch even een praatje met haar maakte, werd ze geleidelijk aan wat toeschietelijker, en de laatste tijd waren we zo hecht geworden dat we zelfs bij elkaar over de vloer kwamen.

‘Ach, wie zal het zeggen?’ zei ik.

‘Nou, in Tokio is alles sowieso beter dan hier, zeker weten. Als ik in jouw schoenen stond, dan wist ik het wel.’ Sinds Suzuko had gehoord dat ik zou vertrekken was ze weer enorm aan

het klagen, iets wat ze de laatste tijd veel minder had gedaan.

‘Suzuko, hou je taai, hè.’ Hoe vervelend ik het ook vond, iets anders had ik haar op dat moment helaas niet te bieden.

‘San, je bent en blijft hier altijd welkom.’ Dat was Kazuko Yamamoto, die Suzuko zowaar opzij had geduwd. Normaal gesproken is ze nogal bescheiden en teruggetrokken, maar nu het vliegtuig op het punt stond te vertrekken moest ze wel. Ik ken haar al van de lagere school; ze woont met haar zoon en schoondochter in een buitenwijk van Obihiro.

‘Dank je wel,’ zei ik.

‘Suzuko meent het niet zo, ze zal je enorm missen,’ fluisterde ze me toe.

‘Hm, ja, dat weet ik ook wel.’

‘Ik ga je ook missen,’ zei ze. Haar ogen werden vochtig. ‘En dat geldt ook voor Higashiyama.’

Ik keek tersluiks om me heen. Daar stond hij, helemaal achter in de groep, met een ongemakkelijke glimlach op zijn gezicht.

‘Kom maar gauw terug, lieve San!’ zei ze. Ik wist niet goed hoe ik daarop moest reageren, dus ik knikte alleen maar. ‘Want je hebt je huis hier toch nog?’

Dat heb ik toen wel onomwonden bevestigd, geloof ik.

Bij Hokkaidō denk je misschien aan weilanden en lavendelvelden of aan ingesneeuwde huizen, maar mijn ouders en ik woonden in een flatgebouw van acht verdiepingen in Obihiro.

Vroeger hadden we een vrijstaand houten huis in een buitenwijk van Obihiro, niet ver van het stadje Memuro. Daar ben ik opgegroeid, samen met mijn twee oudere broers, Tōichirō en Jirō. Toen mijn ouders bijna tachtig waren en niet meer zo goed ter been, verkochten ze het huis en verhuisden ze naar een appartement.

In Obihiro sneeuwt het niet zo vaak, hooguit een paar keer per jaar. Vanaf november blijft de sneeuw stijf bevroren liggen totdat de lente zich aandient, zo rond april. Toch waren mijn ouders erg dankbaar dat ze in een appartement woonden waar ze nooit sneeuw hoefden te ruimen, aan één sleutel genoeg hadden en vanwaar je met de auto binnen vijf minuten bij een groot Aeon-winkelcentrum was.

Dit alles was geregeld door mijn broer Jirō.

Ik heb ongelooflijk veel aan hem te danken.

Zo werd ik bij mijn geboorte door mijn ouders bijna opgezadeld met de naam Sanko (三子). Ze waren namelijk erg teleurgesteld omdat ze liever nog een jongen hadden gewild, en nu dat derde kind een meisje bleek te zijn, vonden ze de naam ‘Sanko’, of ‘derde kind’, goed genoeg voor mij.

Maar Jirō, die toen nog geen zes was, vond dat zielig en tekende protest aan, en na overleg met zijn oudste broer stelden de jongens voor om me dan op zijn minst Sango (珊瑚) te noemen, wat ‘koraal’ betekent, al klinkt het ongeveer hetzelfde als Sanko.

In die tijd was het gebruikelijk dat meisjesnamen eindigden op -ko (子), het karakter voor ‘kind’, en ik ben er nog steeds niet uit of het onder die omstandigheden nou wel zo’n zegen was om Sango te heten. Mijn klasgenoten hebben me er in ieder geval vaak mee gepest. Maar ach, alles beter dan Sanko. En wat nog veel belangrijker is: Higashiyama heeft ooit gezegd dat hij het een mooie naam vond.

Higashiyama, wat zou hij nu aan het doen zijn? Net toen ik me dat afvroeg riep iemand: ‘Goedemiddag!’

‘De boekwinkel van tante gaat vandaag open, Mikiki, ga jij er eens een kijkje nemen,’ had mijn moeder gezegd. Toch vind ik niet dat je uit zo’n uitspraak nou meteen kunt concluderen dat ze inhalig is.

Mijn oudoom, Jirō Takashima, die een kleine tweedehandsboekhandel had in de wijk Jinbōchō in Tokio, is vorig jaar overleden, als vrijgezel. Je zou kunnen zeggen dat iedereen jarenlang in het duister had getast over zijn vermogen, maar in feite had niemand zich ooit afgevraagd hoeveel geld mijn oudoom eigenlijk bezat totdat hij kwam te overlijden. Iedereen dacht dat hij gewoon een uitbater was van een of ander onaanzienlijk, ouderwets winkeltje (wat niet zo vreemd was: hij handelde immers in tweedehandsboeken).

Toen oudoom Jirō eind jaren zestig een master deed aan de Universiteit van Tokio, sloot hij zich aan bij de studentenprotestbeweging Zenkyōtō. Maar hij kon zich niet vinden in de radicalisering van die groepering, brak zijn studie af, reisde wat rond in het buitenland en was al gauw de dertig gepasseerd en dus te oud voor een baan bij een gewoon bedrijf. Na terugkeer in Japan begon hij als hulpje in een tweedehandsboekhandel waar hij vaak kwam, leerde daar de kneepjes van het vak en opende binnen de kortste keren zijn eigen antiquariaat. Hij heeft later ooit een verzameling essays gepubliceerd onder de titel *Reflecties van een krasse antiquaar in Jinbōchō*, die in bepaalde kringen goed werd ontvangen. Nou ja, het was natuurlijk niet echt een bestseller en het boek werd denk ik alleen gelezen door een groep liefhebbers uit de buurt, maar hij was schijnbaar toch een bekend antiquaar.

Om de een of andere reden vond de familie hem nogal excentriek: ze zagen hem als een romanticus of een hoogopgeleide vrijbouter. Maar dat veranderde op slag toen na zijn dood bleek dat het kantoorgebouw waarin zijn antiquariaat was gevestigd

in werkelijkheid zijn eigendom was. Het gebouw telt twee verdiepingen, met zijn eigen Takashima Antiquariaat op de begane grond en Uitgeverij Tsujidō, gespecialiseerd in vertaalde literatuur, op de eerste en tweede etage.

Mijn oudoom had het gebouw gekocht na het uiteenspatten van de financiële zeepbel eind jaren tachtig, toen de eigenaar, die door zware verliezen op de beurs diep in de schulden was geraakt, hem wanhopig om hulp vroeg. De onroerendgoedprijzen hadden een duikvlucht gemaakt, maar gezien de situatie van de verkoper wilde hij niet het onderste uit de kan halen en kocht hij het pand iets boven de marktprijs. Zonder er verder een woord aan vuil te maken loste hij zijn hypotheek daarna keurig af, totdat hij iets meer dan tien jaar geleden helemaal schuldenvrij was.

Het kwam er dus op neer dat mijn oudoom al meer dan tien jaar geen hypotheeklasten meer had en zijn Takashima Antiquariaat kon runnen zonder huur te hoeven betalen, terwijl hij ook nog inkomsten had uit de verhuur van de twee bovenverdiepingen aan Uitgeverij Tsujidō. Dit werd na zijn dood duidelijk uit de toelichting van de belastingadviseur, die de zaken voor mijn oudoom altijd had beheerd en die ook belast was met de executie van zijn testament.

Oudoom Jirō droeg altijd donkere overhemden met een gerafelde kraag en versleten manchetten. Sinds hij Uniqlo had ontdekt, wilde hij niets anders meer: hij vond dat een geweldig merk. Behalve dat hij de winkel af en toe sloot om een buitenlandse reis te maken, bleek uit niets dat hij bijzonder rijk was of enorm veel geld uitgaf. Het Takashima Antiquariaat stond bekend als een degelijke boekhandel met goede boeken voor een goede prijs en je kon gerust zeggen dat de winkel behoorlijk populair was bij de professoren van de universiteiten in de buurt.

Winst maken kon mijn oudoom niet zo boeien.

Op een keer tijdens mijn eerste studiejaar, toen ik bezig was met een scriptie over de Dochter van Sugawara no Takasue, een schrijfster uit de Heian-periode, adviseerde mijn begeleidende professor me om een klassiek naslagwerk te kopen dat al niet meer in de handel was. ‘Dit boek is niet meer in druk, dus het is misschien wat prijzig,’ had hij gezegd. ‘Als het echt niet anders gaat, wil ik het mijne wel voor u kopiëren, maar als het enigszins kan raad ik u aan zelf een exemplaar te kopen. Als u er goed mee omgaat, kunt u het later altijd weer doorverkopen voor ongeveer dezelfde prijs.’ In het rijtje boekwinkels dat professor Gotōda toen wat aarzelend opsomde, kwam ook het Takashima Antiquariaat voor. Zonder nadenken antwoordde ik: ‘O prima, ik zal het mijn oudoom vragen.’

‘Hé, ben jij er dan toch eentje van Takashima van het antiquariaat?’ vroeg hij verbaasd. Het was grappig dat de meestal zo formele professor zomaar uit zijn rol viel, en een glimlach verbijtend legde ik uit dat Jirō Takashima een jongere broer was van mijn opa en dat ik dus niet zijn dochter was.

‘Wel heb ik ooit... Ik vroeg me dat al af toen u hier kwam studeren, maar ik vond het onbeleefd ernaar te vragen.’

De professor leek het trouwens wel leuk te vinden. Hij zag het vast als een excuus om mijn oudoom weer eens een bezoekje te brengen. Bij het Takashima Antiquariaat staan er bij de ingang wel allerlei supergoedkope bunkobons en tweedehandsbestsellers, maar achterin heb je planken vol met zeldzame boeken voor liefhebbers, ook boeken die al niet meer in druk zijn. Mijn oudoom was het type antiquaar dat tegen zoekende specialisten en onderzoekers zoals mijn professor kon zeggen: ‘O, dat is waar ook, laatst heb ik nog iets in die geest op de kop weten te tikken...’ waarna hij een of ander oud boek waarom ze niet hadden gevraagd vanachter uit de winkel haalde en aan hen liet zien.

Nadat mijn oudoom zijn hypotheek had afbetaald, belegde hij de opbrengsten van zijn antiquariaat, voor zover hij dat geld niet nodig had, in aandelen, zowel wereldwijd als van bedrijven op de TOPIX-index. Ook dit bleek weer een solide investering en hoewel de waarde ervan na de ondergang van Lehman Brothers in 2008 wat terugliep, bliezen de daaropvolgende koersdaling van de yen en de stijging van de aandelenkoersen zijn effectenportefeuille weer nieuw leven in, wat uiteindelijk resulteerde in een behoorlijk bedrag.

Nou, als je zag hoe oudoom op de beurs investeerde is het eigenlijk nauwelijks te geloven dat hij ooit had meegevochten in de studentenopstanden van eind jaren zestig. Het doet me denken aan een verhaal dat ik ooit heb gehoord over een man die als schoonmaker bij een benzinstation werkte ergens in een verre uithoek van het Amerikaanse platteland en die na zijn dood aandelen bleek te hebben ter waarde van maar liefst een miljard yen. Zoiets dus. Nou ja, mijn oudooms portefeuille was maar een vijfde daarvan waard, of misschien maar een tiende, maar toch.

Mijn vader, Kōtarō, is de enige zoon van de oudste broer van mijn oudoom, mijn grootvader Tōichirō. Bij opa thuis waren ze met zijn drieën; de jongste, na zijn broer Jirō, was een meisje. Zij is mijn oudtante. Ze heeft altijd voor haar ouders gezorgd, niet in Tokio maar in Hokkaidō, en hen verpleegd tot aan hun dood. Ik begrijp dat ze sinds het overlijden van haar ouders in haar geboorteplaats Obihiro is blijven wonen, in haar eentje.

Mijn opa en oma zijn inmiddels overleden, maar als ze nog hadden geleefd waren ze nu allebei in de tachtig geweest. Dus hoewel er in Tokio en Hokkaidō nog wel wat familieleden van mijn grootmoeder en mijn overgrootouders te vinden zullen zijn, waren er kort gezegd maar twee erfgerechtigden: mijn oudtante en mijn vader.

Mijn oudoom was mijn oudtante altijd heel dankbaar dat ze ongetrouwd was gebleven en hun ouders altijd had verzorgd, al zal hij zeker financieel zijn steentje hebben bijgedragen. Ik begrijp dat hij van kleins af aan altijd erg dol is geweest op zijn zus, die zes jaar jonger was dan hij, en dat hij zich grote zorgen maakte over haar toekomst. Hoewel hij een deel van zijn spaargeld en zijn beleggingsfondsen aan mijn vader had vermaakt – wat volgens mijn moeder voldoende was om mij te laten studeren – heeft hij het grootste gedeelte van zijn vermogen, inclusief het kantoorgebouw, nagelaten aan mijn oudtante. Dat lijkt me heel terecht. En noch mijn vader noch mijn moeder heeft tot dusverre iets aan te merken gehad op de manier waarop mijn oudoom zijn nalatenschap heeft geregeld.

Maar het gaat wel om een gebouw in de wijk Chiyoda in Tokio. Het is weliswaar zestig jaar oud en met maar dertig vierkante meter per verdieping best klein, maar de locatie is goed. Volgens mijn ouders, nou ja, vooral mijn moeder dan, is het minstens honderd miljoen yen waard. Het ligt ergens in een zijstraat van de Suzurandōri, met aan de rechterkant een soortgelijke tweedehandsboekwinkel. Waar links ervan vroeger ook een antiquariaat zat, heb je nu een koffiezaakje op de begane grond en een curryrestaurant op de eerste verdieping.

‘Natuurlijk vinden wij het niet meer dan normaal dat het gebouw naar tante gaat.’ Dat was het stokpaardje van moeder en ook vanochtend haalde ze het weer van stal. Mijn vader, Kōtarō Takashima, die naast haar zat, trok heel even een wenkbrauw op. Hij was het er misschien niet helemaal mee eens dat mijn moeder ‘wij’ zei. Maar hij zou mijn moeder nooit tegenspreken.

‘Kind, ik kan je niet vertellen hoe dankbaar we zijn dat tante al die tijd voor je overgrootouders heeft gezorgd,’ vervolgde ze. ‘Je vader is tenslotte het kind van hun oudste zoon, en wij hadden dus ook onze verantwoordelijkheid, maar daar heeft ze ons nooit op aangesproken.’

Ik onthield me net als mijn vader van commentaar, en at mijn ontbijt in stilte op.

‘Ook al zou tante besluiten haar erfenis over de balk te smijten en van nu af aan een luxeleventje te gaan leiden, dan nog zou me dat absoluut niet uitmaken,’ zei ze, maar eerlijk gezegd denk ik dat het haar wel degelijk iets kon schelen. Al was het alleen maar omdat ze dat sinds het overlijden van mijn oudoom steeds maar weer herhaalt.

‘Maar als tante met iemand zou trouwen of door iemand zou worden opgelicht,’ vervolgde ze, ‘en dat gebouw of het geld dat ze geërfd heeft in andermans handen zou vallen, dan zou ik daar echt geen vrede mee hebben.’

Maar ook ik heb besloten mijn moeder niet al te veel tegen te spreken. Ik zal uitleggen waarom.

Mijn moeder, Meiko Takashima, is een pragmatische vrouw. Ze bedoelt het niet kwaad, maar ze neemt echt geen blad voor de mond. Dat kan bot overkomen, alsof ze absoluut geen rekening houdt met anderen, maar ik heb vaker gemerkt dat allerlei dingen dankzij haar wel supersnel keurig voor elkaar komen. Dus wij, dat wil zeggen mijn vader en ik, brengen niets tegen haar in. Ze zou onze bezwaren alleen maar radicaal van tafel vegen met precieze en theoretisch goed onderbouwde tegenargumenten, dat weten we gewoon.

Dat pragmatische is iets wat de familie Takashima niet in zich heeft. De Takashima's zijn van nature nogal relaxed en dromerig, zoals wel blijkt uit het feit dat je mijn oudoom vrijwel nooit hoorde over zijn bezittingen en dat hij, hoewel hij behoorlijk intelligent was, koos voor een literatuurstudie waarmee geen droog brood te verdienen viel en een (althans zo op het oog) onrendabele tweedehandsboekwinkel runde, terwijl mijn oudtante altijd zonder klagen voor haar ouders heeft gezorgd. Mijn vader is ook zo. Hij heeft wel een min of meer reguliere

kantoorbaan, maar hij is een boekenwurm die nooit in de trein naar zijn werk zal stappen zonder een of andere roman. Ik heb mijn vader zelden of nooit een aan het werk gerelateerd boek zien lezen.

Degene die de familie Takashima met straffe hand bij de les houdt, is dus mijn nuchtere moeder Meiko, negenenveertig jaar oud.

‘Zeg, Mikiki, ga vandaag op de terugweg van de universiteit alsjeblieft even bij de winkel langs. Of nee, als het kan, doe dat voortaan elke dag. En breng verslag uit! Vraag haar vooral wat ze in vredesnaam met de winkel van plan is.’

Ik ga er maar van uit dat ze dit soort dingen niet zegt uit geldzucht, maar eerder uit bezorgdheid: de erfenis van mijn oudoom bedraagt tenslotte meer dan honderd miljoen yen. Ik vermoed dat ze vooral wil weten of mijn oudtante niet met een of andere foute kerel in zee gaat.

‘Maar waarom ga je er zelf niet heen om het haar te vragen?’ zei ik.

‘Nou, omdat...’

Het gebeurt niet vaak dat mijn no-nonsensemoeder om een antwoord verlegen zit. Dacht ik. Maar ik had het mis.

‘Nou,’ zei ze, ‘als ik het haar vraag, dan klinkt dat meteen verdacht, alsof ik op haar geld uit ben.’

Ze wist het wel, die moeder van mij. Ze had maar al te goed door dat wat ze haar dochter vroeg, wel erg ver ging. En ze kwam er nog eerlijk voor uit ook, soort van. Ik moest er inwendig om grinniken.

‘En ik mag haar ook niet zo,’ bekende ze.

Dat snap ik wel. Ik heb mijn oudtante maar een paar keer ontmoet, bij de begrafenis van mijn overgrootouders en grootouders en zo, maar ze leek me nogal wazig en ongrijpbaar, ka-

raktertrekken waar mijn moeder absoluut geen raad mee weet.

Maar goed, even afgezien daarvan ben ik zelf ook geïnteresseerd in het Takashima Antiquariaat. Bovendien werkt daar nu, midden in de wijk Chiyoda, iemand die pas vorige maand uit Hokkaidō is aangekomen en nooit eerder in een grote stad als Tokio heeft gewoond. Daar zit ik natuurlijk ook wel mee.

Anders dan de rest van mijn familie had ik wel een soort band met mijn oudoom, ik stond zelfs bij hem in het krijt. De universiteit waar ik nu op zit, de X Universiteit voor Vrouwen, ligt niet ver van de wijk Jinbōchō, min of meer op loopafstand van de boekwinkel, en toen mijn oudoom nog leefde ben ik er een paar keer geweest. Sterker nog, ik heb hem zelfs om advies gevraagd over mijn studiekeuze – iets wat ik eerlijk gezegd nog nooit aan iemand heb verteld.

‘Eh...’

Ik keek verschrikt op naar waar de stem vandaan kwam. Tussen de boekenkasten door zag ik een vrouw staan, met een glimlach op haar gezicht. Ze droeg een leuke gebreide baret.

‘Ah, jij bent...’

‘Van hiernaast, het Bookend Café.’

‘O ja, natuurlijk, ik weet het weer.’

Het was de jonge vrouw die de koffietent hiernaast runde, ik dacht dat ze Minami heette. Minami Tamura, als ik me niet vergiste.

‘Je bent vroeg,’ zei ik.

‘Ja, ik moet de lunch nog klaarmaken, vandaar.’

Intussen was ik opgestaan en achter de kassa vandaan gekomen.

‘Nog enorm bedankt!’ zei ze. ‘U hebt de stoep bij mij geveegd.’

‘Graag gedaan. Jij hebt het hier ook bijgehouden in de tijd dat de winkel dicht was.’

We keken elkaar aan, met een brede grijns op ons gezicht. Ik sloeg er maar een slag naar, natuurlijk, maar misschien was Minami ook wel blij met een buurvrouw die oog had voor dat soort details. Mensen die graag schoonmaken doen dat altijd heel keurig, en mensen die dat niet graag doen, doen het gewoon niet. Mensen die zelf niet schoonmaken merken het vaak niet eens op wanneer anderen dat voor hen doen. Dat soort kleine dingen kan op den duur tot ergernis leiden. Voor ons als burens is het best belangrijk dat we elkaar op dat gebied goed aanvoelen. Maar ook afgezien daarvan is ze een goed mens: dat had ik al door toen ik haar vorige week bij mijn kennismakingsrondje in de buurt voor het eerst ontmoette. Ik trok de stoute schoenen aan.

‘Mag ik je wat vragen?’

‘Ja, natuurlijk, vraag maar op.’

‘Nou, ik heb het rolluik opgehaald, de stoep geveegd, de dozen met bunkobons buitengezet, de winkel schoongemaakt... en wat nu? Ik weet niet wat ik nog meer moet doen. Ik heb nog nooit in een winkel gewerkt. Heb jij enig idee? Wat denk je?’

Minami dacht even na.

‘Misschien moet u zorgen dat er genoeg wisselgeld is. Er zijn nog veel klanten die contant betalen.’

‘Ach ja, natuurlijk!’

Geschrokken deed ik de kassa open. Nou ja, open – eerst kreeg ik hem niet open, hij was nog op slot. Gelukkig hielp Minami me de sleutel zoeken, die in de bovenste lade van de kantoorkast bleek te liggen.

‘Dank je wel,’ zei ik.